

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobce: **S. M.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 1. 2008, č. j. 2008/2964 - 212, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 1. 4. 2008, č. j. 1 Cad 6/2008 - 17,

takto:

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 1. 4. 2008, č. j. 1 Cad 6/2008 - 17, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Městský soud v Praze usnesením ze dne 1. 4. 2008, č. j. 1 Cad 6/2008 - 17, neustanovil žalobci zástupce z řad advokátů pro řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 1. 2008, č. j. 2008/2964 - 212. V odůvodnění soud uvedl, že ze zprávy České správy sociálního zabezpečení ze dne 12. 3. 2008 zjistil, že žalobci byl za dobu od 3. 8. 2004 do 1. 10. 2007 poukázán doplatek na důchodu ve výši 203 997 Kč. Žalobce k výzvě městského soudu předložil „Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků“, v němž uvedl, že nemá žádné příjmy a je spoluvlastníkem rodinného domku. Soud po posouzení majetkových a finančních poměrů žalobce dospěl k závěru, že vzhledem k uvedeným skutečnostem nejsou dány předpoklady pro osvobození žalobce od soudních poplatků.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost téměř nečitelného obsahu, kterou podává z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b), c) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.

ř. s.“). Stěžovatel namítá, že soud nezohlednil, z čeho stěžovatel žil v období od 1. 12. 2003 do 30. 9. 2007. Stěžovatel navrhl, aby bylo napadené usnesení zrušeno a aby mu byl pro celé řízení ustanoven JUDr. Vít Vohánka, advokát.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou a je proti označenému usnesení přípustná za podmínek § 102 a § 104 s. ř. s. Přestože v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu, musí být stěžovatel, který sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání, vyžadované podle zvláštních zákonů pro výkon advokacie, zastoupen advokátem podle § 105 odst. 2 s. ř. s., Nejvyšší správní soud již opakovaně judikoval, že v řízení, v němž kasační stížnost směřuje proti usnesení krajského soudu o zamítnutí žádosti o ustanovení zástupce, není třeba splnění této podmínky již z povahy věci vyžadovat. K tomu nutno dodat, že vzhledem k povaze předmětu řízení, jímž je rozhodnutí o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce, jakož i vzhledem k rozsahu omezení stěžovatele ve způsobilosti k právním úkonům (stěžovatel je schopen samostatně činit veškeré právní úkony, kromě právních úkonů v oblasti pracovně právní), nebrání podle názoru Nejvyššího správního soudu projednání kasační stížnosti stěžovatele ani § 33 odst. 3 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost je důvodná.

Podle § 35 odst. 8 první věta s. ř. s. navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování osoby uvedené v odst. 2 platí v takovém případě stát.

Z citovaného ustanovení vyplývají dvě základní podmínky, při jejichž současném splnění může být navrhovateli na jeho žádost zástupce ustanoven. Navrhovatel musí jednak splňovat podmínky pro osvobození od soudních poplatků a současně musí být ustanovení zástupce potřeba k ochraně práv navrhovatele.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval podmínkou potřebnosti zástupce k ochraně práv stěžovatele.

Smyslem § 35 odst. 8 s. ř. s. je poskytnutí faktické a odborně fundované ochrany práv osobě, která by jinak měla být osvobozena od soudních poplatků (bez ohledu na to, zda řízení samo je věcně osvobozeno od soudních poplatků, či nikoliv) a u níž je takové ochrany třeba, neboť jen tak lze v kvalifikovaných případech, za splnění podmínek § 35 odst. 8 s. ř. s., dosáhnout zásadě rovnosti, vyjádřené v § 36 odst. 1 s. ř. s. Podle tohoto ustanovení mají účastníci v řízení rovné postavení, přičemž soud je povinen poskytnout jim stejné možnosti k uplatnění jejich práv a poskytnout jim poučení o jejich procesních právech a povinnostech v rozsahu nezbytném pro to, aby v řízení neutrpěli újmu.

Zásada zde vyjádřená platí o to výrazněji v řízení, kde proti správnímu orgánu vybavenému kvalifikovaným, právně fundovaným personálem, stojí osoba nejen bez právnického vzdělání, ale navíc omezená ve způsobilosti k právním úkonům, byť jen ve výše uvedeném rozsahu. Podle § 33 odst. 3 s. ř. s. je účastník způsobilý samostatně činit v řízení úkony, jen jestliže má způsobilost k právním úkonům v plném rozsahu. Potřeba zastoupení stěžovatele v jakémkoliv řízení podle soudního řádu správního je tudíž zcela evidentní a nezbytná.

Nejvyšší správní soud dále zkoumal, zda stěžovatel splňuje rovněž podmínky pro osvobození od soudních poplatků.

Městský soud vyšel při posuzování majetkových a výdělkových poměrů stěžovatele ze zprávy České správy sociálního zabezpečení ze dne 12. 3. 2008, že žalobci byl za dobu od 3. 8. 2004 do 1. 10. 2007 poukázán doplatek na důchodu ve výši 203 997 Kč a ze žalobcem předloženého k výzvě soudu „Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků“, v němž uvedl, že nemá žádné příjmy a je spoluvlastníkem rodinného domku.

Městský soud z uvedeného usoudil, že žalobce nesplňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, neboť mu byla vyplacena částka ve výši 203 997 Kč jako doplatek na důchodu od 3. 8. 2004 do 1. 10. 2007. Tyto závěry shledal Nejvyšší správní soud nesprávnými.

Podle názoru Nejvyššího správního soudu v případě, že Česká správa sociálního zabezpečení stěžovateli tyto prostředky vyplatila jednorázově, nelze pominout skutečnost, že se jedná o doplatek důchodu za období od 3. 8. 2004 do 1. 10. 2007 a že po celé uvedené období byl stěžovatel bez příjmů, případně si musel vystačit se sociálními dávkami. Za této situace by bylo velmi nespravedlivé uvedený příjem stěžovateli započítat pro posouzení nároku na osvobození od soudních poplatků, aniž by soud zohlednil k jakému časovému úseku se tento příjem vztahuje.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že v případě stěžovatele jsou dány důvody pro to, aby mu městský soud v řízení o žalobě ustanovil zástupce z řad advokátů. Vzhledem k tomu, že městský soud tak neučinil, shledal Nejvyšší správní soud napadené usnesení nezákonným ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Kasační důvod byl tedy prokázán, proto Nejvyšší správní soud usnesení Městského soudu v Praze ze dne 1. 4. 2008, č. j. 1 Cad 6/2008 – 17, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení, ve kterém městský soud ustanoví stěžovateli zástupce z řad advokátů. Uvedeným právním názorem je krajský soud podle § 110 odst. 3 s. ř. s. vázán.

V novém rozhodnutí ve věci Městský soud v Praze rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 110 odst. 2 s. ř. s.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. července 2008

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu